

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

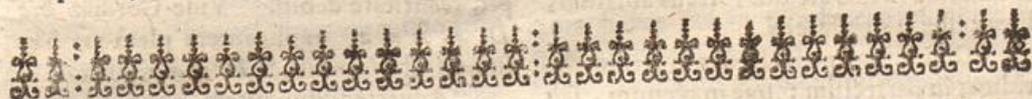
Articulus. II. Dividitur, & definitur dominium proprietatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

re, vero similiter censeatur transferre dominium ante traditionem: sed probabilius molin. Cum aliis restringit hoc ad donata, aut ad concessa privilegia, quia tunc praesumitur agere ut non subiectus legi positivae requirenti traditionem ad jus in re, secus in contractibus onerosis. Reliquos casus vide apud Less. lib. 2, cap. 3. dubio 3.

Ex dictis infero comparative ad eandem rem sub diverso respectu posse tibi competere jus in re, & ad rem, ut si quis

injuste dejiciatur à possessione rei suae, respectu amissae possessionis habet jus solum ad rem, respectu autem rei possidendae habet jus in re, unde potest eam vendere, donare, ac in judicio saltem petitorio Possessorem convenire, remque citra ullius injuriam sibi vindicare, dum alter definit possidere. Item in re fructifera à te empta tibi tradita habet jus in re relate ad rem fructiferam, fructusque tunc existentes respectu autem futurorum jus duntaxat ad rem.

ARTICVLVS SECVNDVS.

Dividitur, & definitur dominium Proprietatis.

13. **C**ertum est ad dominium proprietatis indispensabiliter requiri jus in re, habens enim jus ad rem non est Dominus rei, hinc jus proprietatis latius patet, quam dominium, quia hoc nequit reperiri sine jure proprietatis, secus hoc sine dominio, ut dictum, jus itaque proprietatis ut sic se habet ut genus, dominium verò ut species juris, jus tamen in re non datur sine dominio contra plures Doctores.

Divisio prima domini est in dominium proprietatis, & jurisdictionis: horum discrimen est exponendum ad eum modum, quo ipsa jura proprietatis, & jurisdictionis distinximus numero secundo.

Dominium proprietatis dividitur in Ecclesiasticum per se ordinatum directe in

bonum spirituale fidelium, & in politicum per se ordinatum ad felicitatem publicam, seu civium utilitatem per numerum 1. & 2. hoc subdividitur in Democratiam, quando ipsa populi communitas imperat, in oligocratiam, quando penes paucos residet Imperium, Aristocratiam, quando penes primates, & Monarchiam, quando penes unum tantum. Commune est utrique dominio, quod possit impediri quin tollatur: aliquando autem etiam tollitur, sic secundum plures à die commissae hæresis omnia bona delinquentis manent fisco addicta & huic ipso facto acquisitum est dominium proprietatis in bona: aliquando autem leges non tollunt dominium, sed ligant, idque dupliciter nempe vel prohibendo solum licitum u-

B 2

sum

sum relicto hujus valore, sic expendens propriam pecuniam in meretricium illicitè utitur eâ, non tamen invalidè, aliquando lex prohibens usum est simul irritans, seu reddens illicitum, ac invalidum: sic pupillus manet Dominus rerum, lex tamen factas ab ea donationes aliasque alienationes, & contractus sine auctoritate tutoris initos, facit illicitos & simul invalidos. Magnum itaque discrimen est inter jus ablatum & purè ligatum, seu impeditum, quia hoc ablatâ lege ligante potest se exercere in suis actibus, secus ablatum, licet cesset lex auferrens.

Dominium proprietatis creatum dividitur in perfectum, sive in plenum, seu in solidum, ac in non plenum, sive in non solidum; perfectum est, cui nulla particula ad dominium spectans deest ex parte subjecti, & objecti. Porro tunc subjective includit aliquem defectum, quando quis est rei Dominus, sed non solus, sive non privative ad aliud, ut dum duo emunt rem in individuo pecuniâ utriusque, quisque eorum ante divisionem possidet rem totam totalitate rei, sed non totalitate domini (idem fit in relicta pluribus hereditate ante hujus partitionem) eo modo, quo concurrentibus pluribus causis ad effectum singulâ producunt illum totaliter totalitate effectus, secus causâ, ex parte verò objecti erit non plenum dominium, quando plures eandem rem possidentes non habent singuli jus integrum in illam, sed unus retinet, aut acquirit unam partem juris alter alterum, ut si proprietas domûs spectet ad unum, ad alterum habitatio, seu usus fructus.

Hinc Theologi ex Bartholo partiuntur dominium in directum nudum, in utile nudum, in directum simul, & utile,

in hoc enim retinetur proprietas & simul utilitas ex re, erit autem directum nudum, quando proprietas E. g. agri retinetur carens jure fructuum, alteri reservatorum, quo casu hic habet dominium utile nudum, quod multiplex est, nempe usus fructus, usus, habitatio, Emphyteusis, feudum, libellus, superficies, servitus, possessio, &c. huc reducitur jus pignoratitium, hypothecarium quod non est proprie jus, ut videbimus, sed meræ retentionis seu custodiae, aut pro securitate debiti. Vide Gormaz hic *D. 4. à n. 2.* explicantem plerâque hæc imperfecta dominia & *D. 5. à n. 258.*

Advertendum autem primo, quod etiam nuda proprietas, seu jus in re non careat omni utilitate (aliàs hoc ipso non esset jus, ut constat ex definitione per *n. 2*) reddit enim proximè capacem reuniendi sibi dominium utile, seu reintegrandi jus plenum extincto jure usufructuarii per *L. omnium pradiorum §. constituitur ff. de usufructu* ibi: *ne tamen in universum inutiles essent proprietates, semper abscedente usufructu, placuit certis modis extinguere usum fructum, & ad proprietatem reverti.*

De modis extinguendi usum fructum agit *§. usus fructus instit. de usufructu*. Ubi etiam dicitur, quod si usufructuarius acquirat proprietatem rei, ejusmodi unio vocatur *Consolidatio*.

Advertendum secundo, quod proprietas prævaleat usufructui, seu juri ad utilitatem, nam hoc est accidentia rei salvâ hujus substantiâ, proprietas autem est circa essentiam, & substantiam rei, hinc merito Molina dominium proprietatis dividit in simpliciter tale, & in tale secundum quid, hoc competit usufructuario, il-

lud

lud proprietario : estque hic simpliciter, alter solum secundum quid Dominus, & sic conciliantur leges vocantes usufructuarium Dominum cum legibus id negantibus, conciliantur inquam : negantes enim loquuntur de dominio simpliciter tali, affirmantes verò de dominio secundum quid tali. Præmissis his.

14. Dicendum est cum omnibus fere Theologis, & Jurisconsultis ex Bartholo Dominium proprietatis creatum in solidum, seu perfectum benè definiri, quod sit jus perfecte disponendi de re, nisi lege prohibeatur, imperfectum verò quod sit jus imperfectè tantum (id est non in omnem usum) de re disponendi, nisi lege prohibeatur. Juristæ quidem addunt, de re corporali, sed Theologi, ut etiam res incorporeales, de quibus n. 12. dictum, comprehendant rectius omittunt ly corporali. Probatum quod definitio tam perfecti, quàm imperfecti Domini creati sit per essentialia, eaque prima prædicata omni & soli dominio creato perfecto, ac imperfecto convenientia : per ly jus perfecte disponendi convenit creatum perfectum cum increato, & differt ab imperfecto creato, simulque indicatur legatum, ac Procuratorum non esse rei Dominum, utpote de re non proprio, sed committentis nomine disponentem, per ly nisi lege prohibeatur differt à dominio increato, cum DEUS non habeat superiorem (qui liget ac impediatur juris usum) secus creatus Dominus, cujus dominium etiam perfectum subordinatur bono communi pendetque à jure alto Principis per numerum 4. ac quintum, qui ob publicum bonum, aut etiam ob bonum privatum habentis dominium, nempe pupilli potest per legem, aut præceptum

vetare proprietario usum Domini reddendo duntaxat illicitum vel etiam invalidum, idcirco additur, nisi lege prohibeatur.

Quæ autem prærequiruntur ad acquirendum dominium creatum regulariter loquendo liquet ex n. 12. ubi explicuimus necessarias condiciones ad comparandum jus id dominio essentialiter inclusum, ibique casus in jure exceptos attingimus.

15. Obiicies dominium non est formaliter jus, sed isto prius : ideo enim quis habet jus in re ad omnem usum, quia est ejus Dominus. Secundo usufructuarius non est plenus Dominus, & tamen habet jus perfecte disponendi de re, eaque utendi ad omnes usus lege non prohibitos. Tertio nullus homo est plenus Dominus rerum omnium mundi, & tamen habet jus perfecte disponendi de rebus omnibus, nisi esset lege prohibitus. Quarto dominium directum nudum seu separatum ab utili est perfectum, quin id habens queat perfecte disponere de re. Quinto possidentes majoratum, seu fidei commissum sunt pleni Domini, aliàs nullus daretur plenus Dominus ejusmodi bonorum, atqui illi nequeunt perfecte disponere, siquidem nihil possunt alienare. Sexto quoties lex prohibet aliquem Domini usum, toties tollitur jus, ergo sive detur titulus & traditio, sive non, nunquam potest à lege ligari plenum dominium contra suppositum conclusionis. Antecedens probatur, aliàs daretur jus ad usum prohibitum & turpem, quod repugnat.

Resp. Ad primum nego assumptum, ad probationem Distinguo, ideo causaliter habet jus, quia est Dominus nego, i-

deo formaliter concedo. *Ly ideo* secundum omnes dupliciter sumitur. Primo causaliter, & sic significat realem inter effectum, & causam distinctionem, qualiter sumitur dicendo, ideo existit petrus quia DEUS illum produxit. Secundo formaliter, quando nempe ex ratione formali constitutiva affirmatur constitutum, aut è contra, quo sensu sumitur dicendo, ideo est homo, quia est animal rationale, hoc modo sumitur *ly ideo* in argumento, idcirco non distinctio realis, sed identitas significatur inter jus, & dominium.

Resp. Ad secundum negando usufructuarium perfectè posse disponere, cum non possit re uti, nisi salvâ ejus substantiâ.

Ad tertium dupliciter lex aliqua potest prohibere alicui usum rei. Primo prohibendo usum rei, ad quam jus non habet. Secundo ut prohibitio supponat jus, hæc non ligat personam titulo prohibitionis usûs rei, sed ligat, ac impedit jus præexistens, prior autem non ligat jus utpote nullum supponens, sed ligat personam jure carentem, ne utatur rebus. Quod homo nequeat uti perfectè rebus omnibus, oritur ex lege prohibente usum non supponente jus in res omnes mundi, consequenter non ligat jus in res mundi sed personam. Negatur itaque secunda pars assumpti.

Ad quartum nego assumptum, si dicas dominium directum habens, habet non minus jus suum ligatum quam pupillus, sed hic habet dominium plenum, ergo & ille. *Resp.* Distinguo majorem non minus habet jus suum ligatum inadæquatum, quam pupillus concedo majorem, adæquatum nego majorem, & con-

cedo minorem nego consequentiam. Disparitas est quod lex pupillo prohibens usum præsupponat adæquatum jus, lex autem Domino purè directo prohibens usum supponit non nisi inadæquatum igitur etiam hoc solum ligat.

Ad quintum negat Lugo *D. 2. n. 6.* cum pluribus Jurisconsultis esse plene Dominos, proinde non conferri jus alienandi bona vinculata, neque dari ullam realem personam, in qua resideat plenum dominium tale, sed personam fictam à jure nempe integram familiam, penes quam plene resideat dominium in bona vinculata, hinc aliquid ex iis bonis alienans tenetur restituere, ergo non est plenus Dominus per legem si duobus §. sed quia, *cod. communia de legatis*, cum in hac dicatur habere plenum dominium è contra *Molin. tract. 2. D. 3.* cum multis legistis concedit esse plenos Dominos proinde accipere jus alienandi, sed ligatam lege irritante alienationem, cum enim debeat transferre totum jus in posteros, hinc lex irritat alienationes, proinde alienantes tenentur alienata restituere obligatione fundata in lege jubente transferri jus totum, cum hoc autem stare potest plenitudo dominii in bona, sed impedita, ne valeat alienatio, nec lex à Lugo allegata contrarium probat, quia ea nec affirmat, nec negat, quod hæres obligetur alicui bona restituere sit plene Dominus.

Respondeo secundum leges posse conferri adæquatum jus sed ligatum quoad effectum alienandi, vel inadæquatum tollendo jus inadæquatum nempe ad alienandum: quocúmque modo defacto sit collatum, nihil est contra assertum, de cætero verius est, quod docet Molina *propter legem generaliter §. sub conditio-*

ne ff. qui, & à quibus ubi : sub conditione servus legatus pendente conditione pleno jure hæredis est, sed nullam libertatem ab eo consequi potest, ne legatario injuria fieret, si scilicet impleveretur conditio, ad eumque eo ipso pertineret. Ratio etiam est, quod quando quis à principe petit facultatem alienandi vinculata bona, non petit ullum jus sibi concedi, nec princeps secundum omnium opinionem censetur conferre illi aliquod dominium, sed solum tollere vinculum : igitur ad salvandum plenum dominium non est necessitas recurrendi cum Lugo ad personam fictam.

Ex his sequitur ad perfectionem do-

minii non esse necessariam potestatem ponendi actum validum pro statu legis illum annullantis. sicut non spectat ad virtutem ignis calefactio pro statu decreti DEI nolentis concurrere, & tamen ignis retinet totam virtutem calefaciendi.

Ad sextum Respondeo negando antecedens, ad probationem Distinguo daretur jus ad usum prohibitum ut prohibitum nego ad usum prohibitum specificativè sumptum, & quoad suum valorem concedo lex pure prohibens usum juris est extrinseca essentia juris : Lex verò dans valorem actui constituit ipsum jus per numerum 6.

ARTICVLVS TERTIVS.

An DEUS habeat dominium proprietatis in creaturas.

16. **R**espondeo affirmativè cum Lugo de Incarnat. Disp. 3. sect. 3. & 4. ex communi contra Vasq. de Incarnat. Disp. 7. & p. 1. Disp. 85. c. 4. probatur primo omnis habens jus perfecte disponendi de rebus suis in sui favorem est perfectus Dominus proprietatis per numerum 2. & 14 sed DEUS potest de creaturis sic disponere, ergo. Minor probatur destruendo principale fundamentum Adversariorum, eatenus DEUS ut proprietarius non posset disponere de creaturis, quatenus ex illis nullum capit commodum, nec ullum incommodum potest pati ex ullo peccato nostro consequenter

nec injuriam, cum lædi nequeat, sed hoc fundamentum nullum est, tum quia ad jus proprietatis sufficit ad commodum propria libertatis, seu in suum beneplacitum stringere voluntatem alterius, qualiter etiam DEUS potest stringere, tum quia creaturae conducunt ad gloriam DEI, & felicitatem extrinsecam, cum eos ordinet ad diversos fines, unde si DEUS jure proprietatis exigit à nobis aliquas operationes earum omissio est stricta injuria, quia etsi exinde nihil lædatur intrinsece læditur tamen extrinsece, quatenus operatio ab eo exigita est bonum æstimabile ac prudenter appetibile. Constat igitur creaturam